

Una escena del muntatge de l'any passat, *Sentiments*.

Assaig, el camí fructífer del teatre universitari

Una exposició i un muntatge evocador, 'L'Odissea', celebren els vint anys del grup de teatre de la Universitat de València. En parlem amb el seu director, i fundador, Pep Sanchis.

“Ja ha passat tant de temps?” Pep Sanchis respon amb un somriure obert i aquesta exclamació quan algú li pregunta per les sensacions que es conjuminen si pensa en aquests vint anys que fa que el grup de teatre de la Universitat de València (UV) corre pel món. Diu que tot ha anat molt de pressa, que el temps passa volant, que a voltes ja va bé, però

que a voltes espanta. La recopilació? Fantàstica: “Ha estat un procés, un viatge llarg, difícil també, però molt gratificant. Amb el suport dels alumnes, i de la Universitat, és clar, que ha anat produint cada espectacle, el camí finalment no ha tingut tantes pedres com semblava.”

Hi ha moltes maneres de fer balanç: podríem parlar de xifres, per exem-

ple, i trobaríem que, en aquest temps, més de mil alumnes han passat pels tallers i pels 22 espectacles que s'han anat produint. També podríem posar-hi noms i hi descobriríem l'ambició que batega en aquest escenari universitari, perquè, fins a arribar a l'actual proposta homèrica, s'han representat tant creacions col·lectives nascudes a partir d'improvisacions (com fou el cas del muntatge del 2009, *Sentiments*) com textos dels clàssics (de Joan Timoneda o Jaume Roig a William Shakespeare) o d'autors contemporanis (de Rodolf Sirera, que va obrir foc amb el primer muntatge, *Bloody Mary Show*, a Quim Monzó, de Sergi Belbel a Joan Brossa o Max Aub).

Al capdavant, tal com raona el vice-rector d'Arts, Cultura i Patrimoni de la Universitat de València, Josep Lluís Sirera (home de teatre de cap a peus i autor també d'algunes de les obres representades per Assaig, com ara *El dia que Bertolt Brecht va morir a Finlàndia* o la dramaturgia de *Per Sant Lluc...*, creada a partir de textos

clàssics), “no s’han limitat a fer teatre contemporani”, sinó que també han donat forma a “propostes arriscades des del punt de vista de la creació teatral”.

Josep Lluís Sirera ho explica des de l’exposició que s’ha organitzat a tocar de la sala Matilde Salvador, l’espai teatral que periòdicament acull les representacions d’Assaig, a La Nau (l’edifici de l’antiga universitat ja fa temps que ha esdevingut tot un centre cultural). Un muntatge amb els cartells dels espectacles produïts en vint anys de vida, quatre pantalles per projectar-hi crèdits i imatges de les escenificacions, dels assaigs de la darrera creació i entrevistes amb algunes de les persones que han fet possible la conjunció creativa conformen una exposició senzilla que homenatja la tenacitat i el constant picar pedra que reclama el treball teatral.

Disciplina. Tot va començar per l’impuls de Nel Diago (professor de la UV, crític teatral i primer director de l’Aula de Teatre), ens relata Pep Sanchis: “Va ser molt casual: jo vaig anar per la universitat a demanar-li sala per a un espectacle que aleshores dirigia. Em va dir que sí, però també em va preguntar si, en canvi d’allò, no m’agradaria formar part d’un projecte que li voltava pel cap...” Sanchis va dir que de què es tractava, Diago li

El teatre exigeix rigor, formació i continuïtat, que són valors clau per a la universitat

va explicar la idea de crear un grup de teatre relacionat amb l’Aula “i començar, a veure què passava”. A partir d’aleshores, tot va anar rodant. Sense que pràcticament en fossin conscients, els impulsors d’aquella idea primigènica s’han trobat celebrant un aniversari que els encara a la maduresa.

El plantejament, la sinergia amb la institució que els empara i dona sentit semblen senzills: hi ha una Aula de Teatre, que ofereix cursos-taller de formació per a alumnes de la universitat, amb dos nivells. El tercer ja se centra en el muntatge que prepara el grup Assaig. La coordinació entre totes dues parts de la balança, l’Aula i Assaig, Assaig i l’Aula, és clau per a garantir la continuïtat d’un projecte que, per definició, es renova periòdicament.

Ho comentava Josep Lluís Sirera a la conferència de premsa de presentació de l’aniversari, a l’hora de donar valor a la implicació de la institució acadèmica amb el món teatral: “El teatre no és mer entreteniment, sinó una pràctica

que exigeix rigor, formació i continuïtat”, i aquests són valors clau per a la universitat.

De fet, qualsevol conversa amb els responsables d’aquest àmbit acaba tractant més de disciplina que no pas d’allò que popularment podríem definir com a “faràndula”: “És que quan un col·lectiu s’ajunta per a fer qualsevol cosa, necessita organització”, raona Sanchis: “Si no, queda condemnat al caos. Cal ordre, estudi, disciplina, constància, treball... Tot això és sagrat i passa per davant de moltes coses.” Ara bé, hi afegeix de seguida: “També és cert que ens divertim molt. Potser treballar divertint-se no és un concepte del tot arrelat en la mentalitat d’alguna gent, però resulta que pot passar, que passa, i està bé que siga així.”

Més coses? És clar. Sanchis deixa anar les paraules en un doll d’entusiasme que s’encomana: “Per què és important que hi haja teatre a la universitat? Per educació, simplement. És complementari a qualsevol carrera, el teatre. A qualsevol. Primer de tot som persones, i necessitem expressar-nos. El teatre t’ajuda a llevar-te la cotilla que t’han col·locat des de xicotet, a alliberar la part de tu mateix que tenies allà tancada.” Una pausa, i continua: “La universitat, en realitat, dona matèria. La formació, l’has de traure de la pràctica, cada persona la va acumulant

EDUARD ALAPONT

El grup Assaig, en una imatge de l’any passat. Darrere, el primer de la dreta, el director, Pep Sanchis.

A l'esquerra, escena de l'obra *El dia que Bertolt Brecht va morir a Finlàndia*; a la dreta, el cartell de l'obra actual, *L'Odissea*.

al llarg de la vida, i el teatre és un altre àmbit que n'ofereix, igual com l'esport o la lectura, per exemple. Una cosa més, però, també fonamental per als estudiants. Ajuda molt a tirar endavant." És clar que tot això té un perill, rebla encara amb un somriure: "Hi ha gent que s'hi enganxa. És el verí del teatre, que actua sol. I està molt bé que passe, és clar. No és el nostre objectiu, evidentment, però passa."

Sigui com sigui, i tal com relata també Ferran Grau, responsable de l'Aula de Teatre i, per tant, en directa interacció amb Assaig, és important d'"entendre el teatre com una activitat complementària però que no ha de faltar en la vida universitària".

Dignes 'amateurs'. "No voldria que es caiguera en el tòpic de qualificar el teatre universitari d'*amateur* com si fora un tret despectiu. Som *amateurs*, és clar, per definició, però el nivell de compromís és molt alt, i el treball, també. Tot això fa que els muntatges tinguen un interès especial —raona Pep Sanchis—, i que els alumnes-actors, si després es volen encarar a qualsevol altre director, sàpiguen estar, coneguen el procés de treball."

Els alumnes van i vénen i, per tant, actors i actrius també, per definició: de vegades s'hi poden estar tota la carrera, però algunes altres vegades se'n van d'Erasmus o han de combinar estudis amb feina i no els queda temps per a

l'escenari o el que siga. És una variable que tothom té sempre present. La de l'ambició, també. I així, a més dels reconeixements en forma de premis que ha anat rebent Assaig al llarg dels anys, de la satisfacció que expressa la gent que hi ha anat passant, la que ha anat veient els seus espectacles ("és que sempre omplim!", s'exclama, Sanchis, complagut de la feina feta: "L'altre dia, amb *L'Odissea*, fins i tot vàrem haver de deixar gent al carrer"), hi ha encara l'orgull de veure com la Universitat esdevé planter teatral. Tant individualment com col·lectiva: CRIT, per exemple, la Companyia de Recerca i Innovació Teatral, va néixer des del bressol d'Assaig.

I també, és clar, hi ha el públic. Que "s'ha de crear des del principi", ens recorda Pep Sanchis: acostumant la gent jove al teatre, oferint-li bons productes, semblant la llavor que els faça tornar, a la mateixa sala Matilde Salvador (que també acull produccions externes) o a qualsevol altra. Tothom és conscient, a València, que el panorama escènic no

"Som 'amateurs', és clar, per definició, però el compromís és molt alt i el treball, també"

hi viu el seu millor moment: "La situació és de les més tristes que hi ha", es lamenta Sanchis, i de seguida enfila la reflexió: "És que, al final, si no li dones teatre, perdés el públic. I si el maltractes, també. I a València es maltracta molt l'espectador. Li has de donar coses interessants, que no les haja d'anar a buscar a fora. Ací, en canvi, on se'n van els diners? *A grans esdeveniments*. I ja està." Un pensament de futur? "Espere que València torne a tenir la dignitat que tenia. Perquè en tenia. Vull pensar que la gent que sap fer-ho no es cremarà i podrà tornar a donar bons fruits. Passa, però, que fa més de deu anys que es maltracta el públic. I el públic no perdona: quan el perds, tornar-lo a recuperar és molt complicat, perquè ja té uns altres hàbits."

De moment, en tot cas, des d'Assaig posen el seu gra de sorra perquè l'afecció es mantingui. I, de tot plegat, n'és un reflex *L'Odissea*, el text d'Homer que Anna Marí ha adaptat per a l'escena, que ja han estrenat a la sala Matilde Salvador de La Nau, que acaben d'interpretar a Perpinyà, que l'octubre vinent tornarà a València i que ha volgut representar el camí difícil (i fructífer també) d'aquests Ulisses de l'escena que ja fa vint anys que van començar la travessia i continuen (amb disciplina, ja ho sabem; també amb il·lusió) camí d'Ítaca.

Núria Cadenes